

Литва, як і Естонія, повністю прийняла стандарти типу МСБОДС. Цей процес був завершений у 2014 році. Із січня 2010 року всі державні органи отримали доручення Міністерства фінансів щодо ведення бухгалтерського обліку відповідно до методу нарахування. Перший час можна було спостерігати опір змінам, але обережний та структурований підхід до реалізації (який передбачав впровадження НП(С)БОДС на базі МСБОДС, підготовка персоналу державного сектору та створення центру для підтримки реалізації) разом із фінансуванням ЄС допомогли максимально ефективно закінчити процес модернізації. На сьогодні в країні залишаються невирішеними питання: консолідовані національні рахунки, які були кваліфіковані з різних причин, включаючи основні проблеми з деякими юридичними особами, технічні проблеми, щодо яких консолідується суб'єкти господарювання, визнання та оцінка податкових надходжень та практика бухгалтерського обліку в деяких муніципалітетах країни.

Також варто розглянути досвід Мальти, яка має намір прийняти МСБОДС у наступному році. У державному секторі країни нині використовується модифікований принцип обліку нарахувань, який визначається як касовий облік, доповнений розкриттям нарахування. Органи державного сектору оголосили про намір прийняти МСБОДС у 2012 році та здійснила аналіз проблем в наступному році як частину планування впровадження методу нарахування у системі бухгалтерського обліку в державному секторі. Перші кроки до переходу почалися в 2014 році. На шляху Мальти було декілька проблем, у тому числі недоліки у сфері внутрішнього контролю, пов'язані з виплатами заробітної плати, збором непогашених заборгованостей перед урядом та кваліфікованими аудиторськими висновками деяких місцевих рад [2].

Таким чином, аналізуючи позитивний досвід провідних зарубіжних країн, які показали, що перехід до МСБОДС та принципу нарахування у системі бухгалтерського обліку в державному секторі можна зробити за декілька років клопіткої праці, незважаючи на численні проблеми та опір. Тому наша країна має потенціал, зважаючи на Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки та завдання, що є вже виконаними, а саме: майже повний переклад МСБОДС, а також створення українських НП(С)БОДС на їх основі.

Список використаних джерел: 1. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 р. № 437-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80>. **2.** Liz Fisher European countries on the path to IPSAS. URL: <https://www.accaglobal.com/in/en/member/member/accounting-business/2018/03/insights/european-ipsas.html>.

УДК 657

В. В. Дзюб, студент

Науковий керівник: **О. Ю. Акименко**, канд. екон. наук, доцент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВІДМІННОСТІ ПОНЯТЬ «АМОРТИЗАЦІЯ» ТА «ЗНОС»

Ключові слова: знос, амортизація, методи нарахування амортизації, основні засоби, первісна вартість.

Поняття зносу й амортизації мають багато спільного й пов'язані з знеціненням необоротних активів. Разом з тим вони не тотожні і їх варто відрізнити один від одного для ефективного та грамотного управління розміщенням капіталу.

Суттєва частка витрат підприємств пов'язана з витратами на капітальні ресурси, особливість яких полягає в тому, що вони не витрачаються за один виробничий цикл (як виробничі запаси), а служать роками, тобто це вкладення коштів із довгостроковою метою в основні засоби. Але при цьому основні засоби під впливом часу, сил природи та в процесі експлуатації піддаються зносу, втрачають свої первинні фізичні якості та техніко-експлуатаційні можливості.

Відсутня єдина думка науковців щодо визначення категорії «знос». Проте окремо слід наголосити на тих науковцях, які робили особливий акцент на відмінності понять «знос» і «амортизація» при їх практичному застосуванні на вітчизняних підприємствах. Зокрема, заслуговують уваги праці таких авторів, як Т. Г. Бень, Б. Є. Бачевський, А. І. Гінзбург, Л. Дутчак, Є. Л. Кантор, О. В. Клименко, В. П. Круш, Л. Ловінська, І. М. Пиріг, В. І. Подвігіна, О. О. Решетняк, П. Я. Хомин, Н. Чумаченко, В. Ф. Шудра та ін.

Деякі науковців вважають, що знос характеризує фізичне зношування активу; інші розглядають знос як зменшення корисності в результаті дії зовнішніх щодо активу факторів, таких як технічне старіння протягом часу і неадекватність, тобто нездатність виробляти те, на що є попит; також трактували знос як зниження вартості; і навіть як фонд, за рахунок якого здійснюється заміна довгострокових активів у міру їх виходу зі строю [1].

В економічному сенсі розрізняють фізичний і моральний знос. Фізичний знос пов'язаний із зносом майна при втраті ним своїх властивостей в результаті старіння при використанні цього майна. Він розраховується як відношення часу експлуатації активу до нормативного терміну його служби. Моральний знос відбувається в результаті часткової втрати основними фондами своєї вартості в результаті появи нових більш досконалих технологій або під впливом інших факторів.

Амортизація являє собою систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується (первісна мінус ліквідаційна вартість) упродовж строку їх корисного використання (експлуатації). Нарахування амортизації проводиться із застосуванням наступних методів: прямолінійного; методу зменшення залишкової вартості; кумулятивного; методу прискореного зменшення залишкової вартості; виробничого [2].

Прямолінійний метод застосовують для амортизації основних засобів, знос яких не залежить від обсягу виробництва (будівлі адміністративного призначення, виробничі цехи). До його переваг слід віднести: по-перше, простоту розрахунку амортизації; по-друге, можливість рівномірного розподілу амортизації в кожному звітному періоді (що зручно для зіставності собівартості продукції, яка випускається, з доходами від її реалізації). Недоліками зазначеного методу є: не враховується моральний знос основних засобів і чинник зростання витрат на ремонт під час їх експлуатації.

Метод зменшення залишкової вартості застосовують тільки тоді, коли передбачається наявність ліквідаційної вартості та у випадку, коли потрібно накопичити кошти з метою заміни основних засобів у випадку їх морального старіння та інфляції. До переваг відносять: накопичення значної суми коштів, необхідних для відновлення основних засобів, упродовж перших років експлуатації об'єкта. Недоліки цього методу є порівняно складні математичні розрахунки.

Кумулятивний метод застосовують, якщо продуктивність обладнання в перші роки експлуатації значно вища, ніж у наступні. Недоліками методу є: неузгодженість суми зносу ні з фактичним використанням основних засобів, ні з обсягом виробленої продукції.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості застосовують, якщо продуктивність обладнання в перші роки експлуатації значно вища ніж у наступні.

Виробничий метод застосовують у випадку, коли інтенсивність використання об'єкта впливає на його експлуатаційні властивості і коли можливо визначити фактичний обсяг виробництва. Переваги: простота та раціональність розрахунку. Недоліки: неможливо (або дуже складно) визначити фактичний обсяг продукції, виробленої з використанням того чи іншого активу.

Зіставлення понять дають такі висновки стосовно їх відмінностей: по-перше, амортизація нараховується в результаті зносу основних засобів, тобто є його наслідком; по-друге, амортизація має грошове вираження і підприємства самостійні у виборі методу її нарахування; по-третє, амортизація не обов'язково залежить від рівня зносу; по-четверте, у бухгалтерському обліку знос не використовується і законодавчо не закріплюється (на відміну від амортизації); знос – показник старіння основних засобів (обладнання), що відображає зменшення їх вартості [3; 4].

У чому ж різниця між зносом і амортизацією? Однозначно, одне поняття є наслідком іншого, тобто на початковому етапі відбувається знос основних засобів, а потім підприємство нараховує амортизацію з метою їх відновлення. Але, з іншого боку, одне поняття не залежить від іншого в прямому сенсі слова, тому що по об'єкту може бути повністю амортизована (тобто списана) вартість на виготовлену продукцію, але вона не повертає повного фізичного зношення і його можна використовувати в майбутньому. Якщо дивитися з іншого погляду, то дороге устаткування може стати непридатним унаслідок його зносу, але вартість його буде списана не повністю.

Список використаних джерел: 1. Мэтьюс М. Р., Перера М. Х. Б. Теория бухгалтерского учета: учебник / пер. с англ. под ред. Я. В. Соколова, И. А. Смирновой. Москва: Аудит, ЮНИТИ, 1999. 663 с. 2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. 3. Ремесник В. О., Акименко О. Ю. Амортизація та знос: ідентичність чи відмінність. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: III Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.): тези доповідей. Чернігів: ЧНТУ, 2017. С. 44-45. 4. Яка різниця між зносом та амортизацією. URL: <http://kakotvet.com/biznes./bjudzhetuvannja>.

УДК 657

А. М. Каба, студентка

Науковий керівник: **В. Д. Кубік**, ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

НАСЛІДКИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОГО ПРОЕКТУ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Ключові слова: валютне регулювання, іноземна валюта, НБУ, купівля/продаж іноземної валюти, експортно-імпорتنі операції, зовнішньоекономічна діяльність.

Тенденція глобалізації у світі, яку ми спостерігаємо сьогодні, не могла не відобразитись на економіці України. Сучасні умови розвитку країни вимагають стрімкої реакції на зміни світової економіки. У зв'язку з цим останнім часом все частіше з'являються нові нормативно-правові акти або, як у більшості випадків, зміни та доповнення до вже чинних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність суб'єктів економічної діяльності із пристосуванням національної економіки до тенденцій світової.

Так, нещодавно, а саме 21 червня 2018 р. Верховною Радою України було схвалено Закон України «Про валюту та валютні операції». Цей Закон набрав чинності 7 липня 2018 року та вводиться в дію через сім місяців з дня набрання ним чинності, тобто 7 лютого 2019 року. Зазначені сім місяців стануть перехідним періодом. Оскільки цей законопроект стосується досить важливого аспекту діяльності підприємств України, необхідно визначити, які саме зміни він впровадить та до яких наслідків призведе.

Передусім розглянемо яких аспектів стосується новий Закон. Згідно із проектом структури валютного регулювання, який оприлюднив НБУ, нова нормативно-правова база складається із семи основних документів, які визначатимуть:

- структуру валютного ринку та правила торгівлі іноземною валютою та банківськими металами;
- порядок розрахунків, операцій з купівлі та переказів іноземної валюти на території України та за кордон;
- транскордонне переміщення готівкової національної та іноземної валюти, банківських металів, а також цінних паперів у документарній формі банками, юридичними та фізичними особами;
- загальний перелік заходів захисту для можливого застосування Національним банком України, критерії і порядок їх запровадження, умови їх подовження та дострокового припинення;
- перелік запроваджених заходів захисту та порядок їх застосування (антикризова постановова, що має тимчасовий характер);
- інші інструменти стабілізації грошово-кредитного ринку (резервування за валютними операціями);
- порядок дотримання граничних строків розрахунків, встановлених НБУ [1].

Як бачимо, сфера дії нововведень є досить масштабною. На нашу думку, для бухгалтерів найбільш істотне значення матимуть зміни, що принесуть перші три нормативно-правових акти, що зазначені вище. Так, одразу після початку дії Закону відбудуться такі зміни:

- строк розрахунків за експортно-імпортними операціями становитиме 365 днів;
- тепер порушення строків розрахунків за договорами ЗЕД не буде підставою для припинення ЗЕД;